

# A vár ostromra vár

Nagyon érdekes gondolatcsereket vettem részt a minap Budapesten. A Magyar Színházművészeti Szövetség kritikai tagozata — néhány érdeklődő színházi szakember részvételével — arról beszélgetett, milyen is volt az 1980-as esztendő nyári színházi évada, azaz mit mutat a szabadidő színházak mérlege. Nem kívánom az alábbiakban a sokoldalú gondolatcsereket reprodukálni, hiszen annak jelentős hányada szakmai belügy, s nem érinti a nagyközönséget, de mert a nyári szabadidő előadások megismerésében a közönséget vannak, néhány téma rájuk is tartozik.

A bevezető, illetve vitaindító „hangos gondolkodás”-ban Tarján Tamás kritikus igen sokoldalúan közelítette meg a témát és adott értékelést 1980. nyarának produkcióiról, a „megbízható közepesség” esztendőjéről. Hivatkoztam az egyik nyári színházi vezető korábbi nyilatkozatára, amely szerint néhány évvel ezelőtt megostromoltuk a hazánkban fellelhető várakat, hol lehetne nyári színházot létrehozni. Szegedet, csendes mederben folydogál a nyári színház, túl van a kezdeti ostromállapotokon. Az egyes színházak a fejlődés különböző fokára jutottak el, kialakult a nyári színházak karaktere, nem alakult ki viszont valami más: a nyári színházok nem kerültek közel a területileg illetékes színházhoz, kivéve a pécsi, ahol a helyi színház nyári produkciósorozata jelent a nyarat. De például Gyula nem kapcsolódik a közeli Békéscsabához és Szegedhez, sőt Szeged prózai produkciói sem kapcsolódnak a Szegedi Nemzeti Színházhoz és — ami minket közelebb érint — az Agria Játékok sorozatának, az egy nyárnak sincs semmi köze a területileg illetékes miskolci színházhoz, hanem szinte a Vígyszínház nyári játékhelyének tűnik újabban, merthogy az új művészeti vezető — Valló Péter — onnan való. Szó sincs arról, hogy a nyári színházok egy-egy közszínház filiáléi legyenek, de az szükséges lenne, hogy munkájuk szervezésében kapcsolódjanak a közeli állandó színházhoz, s annak művészeti erejét is hasznosítsa.

Sok érdekes kérdés került szóba ezen a tanácskozáson. Például, hogy amennyire jó, ha a kezdeti időben egy-egy markánsabb művészegyéniség meghatározó szerepet tölt

be a színpadnál, azaz egy személyi vezetéssel arcu-  
latot ad annak, a megszilárdulás után talán jobb, ha ez a személyiség — a kizárólagosságát feladva — inkább menedzser jellegűvé válik, teret adva más művészeti elképzeléseknek is. A sok között szerepelt az a kérdés is, milyen legyen a nyári színház és a közszínház kapcsolata, kerüljön-e a szabadidő darab majdan a közszínházba, vagy fordítva. Mindkettőre voltak jó és rossz példák, egy azonban nem lehet, holott az is előfordul: nem szabad, hogy a szabadidő előadás közszínházi bemutatás próbája legyen, azaz ott felkészületlenebb, kapkodóbb előadással találkozzon a néző, vagy esetleg még a produkció a közszínházba is ebben a fésületlen állapotban, el nem készült „kétszínűség” fokon” találkozzék a közönséggel.

Hallgattam a vitát, a sok érdekes észrevételt, s közben arra gondoltam, hányszor és hányszor hiányoltuk már itt Miskolcon a lap hasábjain a miskolci nyári színházat, hány anketon került szóba annak szükségessége, hány színházi vezető nyilatkozatában szerepelt annak ígérete! Vaskos kötetet tenni ki, ha összegyűjtjük. Eppen abban a klubban, a budapesti Fészekben, ahol most folyt a gondolatcsere, vagy öt-hat éve hasonló témájú vitán elhangzott a miskolci lehetőségek kapcsán, hogy „van egy várunk és várunk”. Azaz nálunk adva van — ha nem is a jó, sokoldalúan felhasználható szabadidő színpad, de a meghatározott körű drámai művek bemutatására alkalmas díszgöri vár, am azt nem nagyon ostromoljuk meg előadások, vagy sorozatok, netán rendszeres nyári játékok tervei. Pedig e vár ostromra vár! A legnagyobb színészi létszámmal rendelkező vidéki színház itt van Miskolcon. Gyulának, Szentendrének, Tácsnak (Gorsium), Szombathelynek, Egervárnak, Egernek nincsen önálló színháza, mégis van nyári színház, van sok éves programja, kialakult vonzása. Ez nálunk is elérhető lenne. Nem a Miskolci Nemzeti Színház nyára is kitölödő szezonjáról lenne szó, hanem egy olyan önálló és országos vonzerőjű nyári vállalkozásról, amelynek művészeti alapjai között a helyi színházé lehetne a primátus.

Jó lenne mielőbb az országos nyári színházi vitákban a miskolci eredményekről, lehetőségekről is szót ejteni, a már megkezdett munkát mérlegelni. Az odon díszgöri vár a mai teátristák ostromára vár.

Benedek Miklós

# Téli tárlat előtt...



A kiállítás rendezője a háttérben; ez vonatkozik a képünkön látható „mozzanatokra” éppúgy, mint a kiállítás anyagának elrendezésére.

Amikor e sorok napvilágot látnak, a Miskolci Galériában már minden a helyén lesz: a miskolci téli tárlat 86 kiállító művészenek 46 festménye, 65 grafikája, 39 szobra és érme, valamint 9 textilmunkája avatott elrendezésben várja az ünneplés megnyitót.

Amikor a Galériában járunk, minderről természetesen meg csak jövő időben lehetett beszélni; korábbi kiállítások tapasztalataiból fakadt a kérdés, amit a téli tárlat rendezőjéhez, Baranyai Judit művészettörténészhez „intéztam”: hogyan kerül egy kiállításon minden tárgy arra a helyre, ahol a kiállítás látogatója azt éppen a legtermészetesebbnek találja?

— Egy kiállítás rendezőjére nézve valóban az a legna-

gyobb dicséret, ha a látogatók természetesen találják a kiállított tárgyak elrendezését. En is azt szeretem, ha nem veszik észre, hogy egy kiállítás rendezve van. A fő ugyanis az, hogy a művek „szóljanak” — ne pedig az én attrakcióm. A rendezés tulajdonképpen az alkotói folyamatot segítő-támogató szaktevékenység. Az alkotó végül is „pörére vetkőzve” áll a látogató előtt; meg kell tehát adni neki azt a lehetőséget, hogy a legtöbbet, a legjobbat mondhasa magáról a művel, műveivel.

— A mostani miskolci téli tárlat rendezése nem könnyű feladat, nagyon vegyes az anyag, a stílus, a műfaj...

Az a törekvése ilyenkor az embernek, hogy a zsűri által elfogadott anyagból kiemelje azokat a darabokat — s ebbe természetesen a szubjektívizmus is belejátszik —: szóval „vezető” helyre kell állítani azokat a darabokat, amire fel akarja a rendező hívni a figyelmet. Olyan rendbe kell ezeket foglalni, hogy végigvezesse a látogatót a kiállításon, információt adjon a művészről; ezért van például az, hogy egy-egy alkotó munkái egymás mellé kerülnek... A hangsúlyok megkeresése és az azoknak megfelelő hely megtalálása nagyon fontos tehát. A mostani rendezésem egyébként visszatérést is jelent, a hatvanas években sok kiállítást rendeztem itt, Miskolcon...

Tudom, olyan „egy szuszra” elmondottak tűnik mindez, de amikor búcsúzóul elnézést kértünk fotós kollégámmal a zavarásért, Baranyai Judit elhárítón csak annyit mondott: „Dehogy zavartak, hiszen dolgoztunk is közben...”

★

A miskolci téli tárlatot holnap, november 30-án délután 12 órakor nyitja meg Rózsa Kálmán. Miskolc város Tanácsának elnöke, s ekkor adják át a tárlat díjait is.

(t. n. j.)

Fotó: Laczó József

# Képzőművészeti kiadványok

A Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata 1981-es könyvkiadási tervét az előző évekhez hasonlóan állította össze és a kis volumen elemeire tematikai változatosságra törekszik, azon belül változatlanul a kortárs képző- és iparművészet propagálásáért tekinteli egyik legfontosabb feladatának. Folytatódik a Mai magyar művészet című sorozat, amelyben negyestől és egy iparművész munkásságát mutatják be monografikus feldolgozásban — Boldizsár István, Mácsai István, Papp Oszkár, Gráber Margit, illetve Percz János a témák —, egy másik kortárs művészettel foglalkozó sorozatban a legújabb képzőművészeti törekvések hazai képviselői közül esszé-szerűen mutatják be Nádler Istvánt, Banga Ferencet és Molnár Sándort. A kortárs klasszikusok életművének feldolgozását az Ilosvai Varga István-kötettel folytatják, Medgyessy Ferenc születésének 100. évfordulójára pedig reprezentatív albumot jelentetnek meg.

Új könyvtípussal is jelentkezik a kiadó, amelyben a magyar és egyetemes művészet egy-egy kiemelkedő remekének sokoldalú elemzését adják, gazdag illusztratív képanyaggal és nagyméretű színes posztermelléklettel. Mednyánszky Lászlóról ismeretterjesztő formában feldolgozott monográfiát adnak közre. Megjelenik újra Bak-  
tay Ervin India művészete című kétfüzetes munkája, folytatódik „Az én múzeumom” sorozat, reprezentatív album jelenik meg a balkáni ikonfestészetéről.

## Ki nyer ma Miskolcon?

# Tizenhárom hangverseny

## Miskolci zenei hét a Magyar Rádióban

Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy a december elsejével kezdődő héten a hazai zenei élet kiemelkedő rendezvény-sorozatának lehetünk részesei mi, miskolciak, s velünk együtt az ország zenebarát rádióhallgatói. December elseje és 7-e között ugyanis Miskolcon rendezi meg a Magyar Rádió — az Országos Filharmoniaival karöltve — hagyományos zenei hetét. Az előzetes híradásokból, részint a komolyzenei hangversenyprogramból, s a figyelemfelhívó plakátokból tudjuk: a magyar komolyzenei élet olyan kiválóságait hallgathatjuk e héten a miskolci hangversenyeken, mint Ferencsik János vezényletével a Magyar Állami Hangversenyzenekar, a Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara, vagy Ránki Dezső.

Egy hét alatt tizenhárom hangversenyt tartanak a városban — valamennyit előben közvetíti a Magyar Rádió. S nemcsak vendégként üdvözölhetünk híres művészeket. A zenei hét hagyományait folytatva, az itt élő művészek, művészi közösségek is lehetőséget kapnak az ország nagy nyilvánossága előtt való bemutatkozásra. Így a zenei hét jó alkalom

arra is, hogy felfedezzük a helyi zenei élet, annak művészi törekvései és színvonalának bekapcsolódási lehetőségeit is az országos zenei verkeringsébe.

A miskolci zenei hét első hangversenyét a Miskolci Szimfonikus Zenekar adja, Mura Péter vezényletével. Közreműködik a Magyar Rádió női kara és Petru Csaba hegedűművész, aki Romániából érkezik. December 2-án ad hangversenyt a Magyar Állami Hangversenyzenekar, Ferencsik János Mozart-műveket vezényel. Közreműködik Jandó Jenő zongoraművész és Tokody Ilona. A keddi programban szerepel — este 10 órai kezdettel tartják a megyei könyvtár előadótermében — a Miskolci Új Zenei Műhely hangversenye. A Műhely vezetője Selmeczi György. December 3-án a Díszgöri Vasas Művelődési Központban a Budapesti MÁV Szimfonikus Zenekar ad hangversenyt Oberfrank Géza vezényletével. A délutáni hangversenyt Melis György is közreműködik. A Bartók-teremben megrendezésre kerülő kamaraesten pedig Petru Csaba és Jandó Jenő játékaikat hallgathatják meg az érdeklődők. December 4-én újra

a Miskolci Nemzeti Színházban lesz hangverseny: a Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekarat Fischer Ádám vezényli. Ezen a napon várják házimuzsikára — este 10 órai kezdettel — a zenebarátokat a Miskolci Galériában. A házimuzsika házigazdája Meixner Mihály lesz. December 5-én a Kóruspódium műsorában miskolci kórusokat hallgathatunk. A miskolci 6-os számú Általános Iskola, az Egressy Béni Zeneiskola, valamint a Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola énekkarának hangversenyét a Vologda lakótelepi általános iskolában tartják meg. E napon lesz Pászthy Júlia dal-estje — közreműködik Baranyai László zongoraművész — a Bartók-teremben.

Zsúfolt programot ígér a december 6-ai. A Bartók-teremben lesz a Miskolci Bartók Kórus és Virágh Endre orgonaművész hangversenye. Vezényel Reményi János. A Miskolci Nemzeti Színházban tartják Ránki Dezső zongorastjét. A dzsessz hívei számára is e napon kínálunk „csomagt”: a hazai dzsessz neves művelői adnak majd hangversenyt este 10 órai kezdettel a Rónai Sándor Művelődési Központban. A

miskolci zenei hét záróhangversenyén ismét a Miskolci Szimfonikus Zenekart hallgathatjuk. A vasárnap délelőtt, a Rónai Sándor Művelődési Központban megtartásra kerülő hangversenyt László Margit és Pülpő Attila énekesek működnének közre. Vezényel Heinz Fricke.

A program — és a miskolci vonatkozású rádióműsorok — felsorolása nem teljes. Ide kívánczolnak még, hogy ott, alkalommal Miskolcra jelentkezik a rádió egyik legnépszerűbb vetélkedőműsora, a Ki nyer ma? Sorrendben: a lillafüredi Palotaszállóból, a Nehezipari Műszaki Egyetem aulájából, a Díszgöri Vasas Művelődési Központból, csütörtökön és pénteken pedig az Arany Csillag eszpresszóból hangzik majd fel a jól ismert szignál. Várják a játékosokat!

A miskolci zenei hét programjának ilyenét felsorolása is jelzi: művészeti életünk magvas eseményének lehetünk részesei. Nem mindennapi sűrűséggel „kínálják magukat” a hangversenyek, kamaraestek, Beethoven-től Petrovics Emilig, Schubertől Kodály Zoltánig a klasszikus és a modern zeneirodalom számos nagyságának műveit megszólaltatják ezeken a hangversenyeken, amelyeknek csak egy része szerepel a bérleti programokban. Jó volna hinni — s utólag tudomásul venni —, hogy a város zenebarátai nemcsak a rádió helyszíni közvetítésén keresztül, hanem a helyszínen is magukénak érzik majd e hangversenyeket.

(cs. a.)

## Pályaválasztási kiállítás

November 9-én kezdődött meg és december 11-én ér véget a borsodi pályaválasztási hónap rendezvénysorozata. A nyílt napok, a szülők és gyerekek részére szervezett tájékoztató fórumok mellett egy sor kiállítás megnyitására is sor került. Elsősorban a szakmunkásképző intézetek törekedtek és törekednek arra, hogy a nyílt napokat — ilyenkor fogadják az érdeklődő általános iskolásokat — a szakmákat népszerűsítő kiállítások-

kal is egybekapcsolják. A szerencsi 118-as Ipari Szakmunkásképző Intézet tanulóinak munkáiból például tegnap, november 28-án délelőtt nyitottak kiállítást a nagyközségben, az úttörőházban. Az iskolában oktatott szakmákat népszerűsítő bemutatót, amelyet egyébként december 5-ig tekinthetnek meg a helybeli és a környékbeli érdeklődő diákok — Urbán Tibor, az intézet igazgatója nyitotta meg.

Kis hibával,

# árendedménnyel vásárolhat

ALBA-LUX-7 mosógépet, szovjet női kerékpárt, hűtőgépalkatrészeket és zománcozott lábasokat.

KERESSE FEL AZ OLCSO ARUK BOLTJÁT! Miskolc, Bajcsy-Zsilinszky út 2.



**VASVILL**  
KERESKEDELMI  
VÁLLALAT